

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 143/2019-78

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Belicom, M. R. Štefánika 36, Martin, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 86/2007 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 93/2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Stav konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 143/2019-21 z 20. novembra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 86/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 93/2018 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“).

II.

Vymedzenie postupu okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach a sťažnostná argumentácia

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal Okresnému súdu Nitra žalobu o ochranu osobnosti proti špecifikovaným žalovaným a domáhal sa aj zaplataenia nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 150 000 Sk a vo výške 50 000 Sk. Okresný súd Nitra postúpil 11. apríla 2007 predmetnú vec okresnému súdu z dôvodu miestnej nepríslušnosti. Vec bola prijatá a pridelená zákonnému sudcovi okresného súdu 11. mája 2007.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podrobne vymedzuje priebeh napadnutých konaní a uvádza:

„Dňa 02. 08. 2007 súd uznesením vyzval navrhovateľa na odstránenie väd návrhu na začatie konania.

Dňa 16. 08. 2007 bolo doručené vyjadrenie navrhovateľa ktorým zároveň požiadal o ustanovenia advokáta.

Dňa 30. 06. 2008 súd uznesením navrhovateľovi oslobodenie od platenia súdneho poplatku nepriznal.

Dňa 05. 09. 2008 sa navrhovateľ odvolal voči uzneseniu, ktorým súd oslobodenie od súdneho poplatku nepriznal.

Dňa 12. 05. 2009 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o opravnom prostriedku navrhovateľa.

Dňa 30. 10. 2009 odvolací súd zmenil uznesenie tunajšieho súdu a priznal navrhovateľovi oslobodenie od platenia súdneho poplatku; spis vrátený tunajšiemu súdu dňa 18. 11. 2009.

Dňa 03. 02. 2010 súd uznesením č. l. 28 navrhovateľovi ustanovil zástupcu JUDr. Jozefa Podobu.

Dňa 23. 02. 2010 JUDr. Jozef Podoba podal odvolanie voči uzneseniu č. l. 28, ktorým bol ustanovený za zástupcu navrhovateľa.

Dňa 25. 05. 2010 súd uznesením č. l. 30 vyhovel odvolaniu JUDr. Jozefa Podobu a zmenil právneho zástupcu navrhovateľa na JUDr. Petra Peružeka.

Dňa 11. 06. 2010 JUDr. Peter Peružek z dôvodu svojej práceneschopnosti podal odvolanie voči uzneseniu č. l. 30, ktorým bol ustanovený za zástupcu navrhovateľa.

Dňa 07. 09. 2010 súd uznesením č. l. 35 vyhovel odvolaniu JUDr. Petra Peružeka a zmenil právneho zástupcu navrhovateľa na Mgr. Petra Belicu.

Dňa 14. 10. 2010 súd uznesením vyzval navrhovateľa prostredníctvom ustanoveného zástupcu na odstránenie väd návrhu.

Dňa 22. 10. 2010 PZ navrhovateľa požiadal o predĺženie lehoty na odstránenie väd podania do 30. 11. 2010 z dôvodu zahraničnej cesty do USA.

Dňa 01. 04. 2011 navrhovateľ prostredníctvom svojho PZ doručil úpravy petitu značenia účastníkov a zároveň požiadal o pripustenie ďalších účastníkov na strane odporcu do konania.

Dňa 15. 06. 2011 súd uznesením č. l. 46 pripustil vstup Ústavu na výkon väzby Leopoldov, Ústavu na výkon väzby Nitra a Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre do konania na strane odporcov.

Dňa 22. 06. 2011 bol daný pokyn zákonnej sudkyne na zrealizovanie výzvy na vydarenie a doručenie návrhu odporcom.

Dňa 14. 07. 2011 sa vyjadril odporca 3/. Dňa 26. 08. 2011 sa vyjadril odporca 1/.

Dňa 14. 09. 2011 sa vyjadril k návrhu odporca 4/. Dňa 18. 10. 2011 sa vyjadril k návrhu odporca 2/.

Dňa 21. 11. 2011 odporca 3/ doplnil svoje vyjadrenie k návrhu.

Dňa 22. 12. 2011 odporca 5/ sa vyjadril k návrhu.

Dňa 06. 02. 2012 súd doručoval právnemu zástupcovi navrhovateľa vyjadrenie odporcov.

Dňa 12. 03. 2012 bolo doručené podanie navrhovateľa s tým, že jeho PZ do 30 dní vyjadrenie doplní.

Dňa 29. 05. 2012 PZ navrhovateľa doložil podanie ktorým sa vyjadril vo veci samej, navrhol pripustenie vstupu odporcov 6/, 11/ a 8/, a upravil žalobný petít.

Dňa 08. 06. 2012 súd uznesením č. l. 82 pripustil vstup navrhovaných odporcov.

Dňa 12. 10. 2012 sudca dal pokyn spisovej kancelárii na realizáciu výzvy k návrhu odporcov 6/, 7/ a 8/.

Dňa 25. 10. 2012 sa vyjadril odporca 2/ k žalobnému návrhu.

Dňa 08. 11. 2012 sa vyjadril odporca 8/ k žalobnému návrhu.

Dňa 17. 12. 2012 súd zasielal vyjadrenia odporcov právnemu zástupcovi navrhovateľa.

Dňa 14. 01. 2013 oznámenie KR PZ v Nitre o procesnom nástupníctve.

Dňa 07. 02. 2013 bolo doručené vyjadrenie navrhovateľa k vyjadreniu odporcov 1/ a 2/. Dňa 13. 05. 2013 súd doručil oznámenie KR PZ v Nitre o procesnom nástupníctve a vyzval navrhovateľa aby upravil aktuálny okruh účastníkov.

Dňa 07. 06. 2013 navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu upravil okruh účastníkov na strane odporcu.

Dňa 15. 07. 2013 súd vytýčil pojednávanie na 07. 10. 2013.

Dňa 18. 09. 2013 právny zástupca navrhovateľa požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 07. 10. 2013 z dôvodu kolízie pojednávaní.

Dňa 19. 09. 2013 sudkyňa zmenila termín pojednávania na 25. 11. 2013.

Dňa 15. 11. 2013 doručené doplnenie vyjadrenia k návrhu odporcu 8/.

Dňa 21. 11. 2013 pojednávanie zrušené z dôvodu PN sudkyne.

Dňa 23. 01. 2014 vytýčený nový termín pojednávania na 06. 03. 2014.

Dňa 06. 03. 2014 bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom vypočutia navrhovateľa dožiadaným súdom.

Dňa 30. 03. 2014 sťažovateľ podal sťažnosť predsedníčke súdu na prieťahy v konaní.

Dňa 20. 05. 2014 predsedníčka súdu JUDr. Eva Fulcová v Upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti sťažnosť navrhovateľa vyhodnotila ako dôvodnú.

Dňa 13. 06. 2014 súčasný zákonný sudca určil otázky za účelom vypočutia navrhovateľa prostredníctvom dožiadaného súdu OS Trnava a zároveň vytýčil termín pojednávania na 02. 12. 2014.

Dňa 05. 09. 2014 bolo vybavenie dožiadania dožiadaným súdom OS Trnava doručené tunajšiemu súdu.

Dňa 12. 09. 2014 dal sudca pokyn na doručenie vyjadrení a zápisnice z výsluchu navrhovateľa účastníka konania.

Dňa 02. 12. 2014 sa konalo pojednávanie, na ktorom súd konanie uznesením zastavil. Proti tomuto uzneseniu boli podané odvolania.

Dňa 13. 03. 2015 bol daný pokyn na doručovanie odvolaní účastníkom na vyjadrenie.

Dňa 19. 06. 2015 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave.

Dňa 31. 08. 2015 odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 17. 09. 2015 bol spis opätovne vrátený prvostupňovému súdu. V tej istý deň bol daný pokyn na doručovanie uznesenia odvolacieho súdu účastníkom konania.

Dňa 15. 10. 2015 bol vo veci vytýčený termín pojednávania na deň 24. 11. 2015, ktorý bol však neskôr zrušený na základe žiadosti PZ o odročené pojednávania došlej na súd dňa 09. 11. 2015.

Dňa 12. 11. 2015 bol vytýčený termín pojednávania na deň 19. 01. 2016, ktoré sa nekonalo, a to na základe žiadosti PZ navrhovateľa o odročenie pojednávania z dôvodu hospitalizácie PZ navrhovateľa. 23. 12. 2015 bol vytýčený nový termín pojednávania na 10. 05. 2016.

Dňa 24. 11. 2015 sťažovateľ podal sťažnosť predsedníčke súdu na prieťahy v konaní.

Dňa 16. 12. 2015 predsedníčka súdu JUDr. Eva Fulcová v Upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti sťažnosť navrhovateľa vyhodnotila ako nedôvodnú.

Dňa 10. 05. 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd odročil pojednávanie na neurčito.

Dňa 29. 06. 2016 bol vytýčený nový termín pojednávania na deň 12. 08. 2016 a tiež bol vydané oznámenie, kde súd oznámil PZ navrhovateľa, že navrhovateľa nebude predvolávať na pojednávanie.

Dňa 21. 07. 06. 2016 bola sťažovateľom podaná námietka zaujatosti a iniciovanie postupu na vylúčenie sudcu.

Dňa 12. 08. 2016 sa uskutočnilo pojednávanie bez prítomnosti navrhovateľa/ žalobcu. Na pojednávaní Okresný súd Bratislava I. rozsudkom opätovne žalobu zamietol.

Dňa 08. 11. 2016 navrhovateľ/ žalobca podal odvolanie na Okresný súd Bratislava I.

Dňa 12. 12. 2016 OS BA I. vyzval žalobcu na doplnenie rovnopisov.

Dňa 11. 01. 2017 žalobca doplnil 6 rovnopisom k podanému odvolaniu.

Dňa 28. 03. 2017 podalo Generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže vyjadrenie k odvolaniu žalobcu

Dňa 29. 03. 2017 podalo Ministerstvo vnútra SR vyjadrenie k odvolaniu žalobcu.

Dňa 04. 04. 2017 podal Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody vyjadrenie k odvolaniu žalobcu.

Dňa 07. 11. 2017 podal žalobca vyjadrenie k námietkam odporcov.

Dňa 12. 04. 2018 Okresný súd BA I odstúpil spis Krajskému súdu Bratislava.

Dňa 06. 06. 2019 podal žalobca sťažnosť na Krajský súd Bratislava na prieťahy v odvolacom konaní.

Dňa 01. 07. 2019 predseda Krajského súdu vyhodnotil sťažnosť žalobcu zo dňa 06. 06. 2019 ako dôvodnú.

Aktuálne sa spis nachádza na Krajskom súde Bratislava pod sp. zn. 6 Co/93/2018, odvolacie konanie a momentálne nemáme vedomosť o ďalšom postupe a rozhodnutiach súdu.“

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti následne uvádza, že prejednávaný prípad nie je v takej miere skutkovo ani právne zložitý, aby konajúce súdy právoplatne nerozhodli ani za dvanásť rokov od podania žaloby. Okresný súd ani krajský súd nekonali efektívne a vo viacerých prípadoch nekonali vôbec, čím spôsobili, že sťažovateľ bol „*počas dlhého obdobia v stave právnej neistoty*“. Sťažovateľ uvádza, že on svojim správaním nijako neprispel k prietahom v napadnutých konaniach, na výzvy okresného súdu reagoval bez meškania a odpovedal na každý prípis a list. Spolu so žalobou predložil napr. aj žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku, aby mohol okresný súd vo veci konať plynulo. Okresný súd viackrát rozhodol a krajský súd ako odvolací súd viackrát jeho rozhodnutia zrušil. Sťažovateľ argumentuje, že ústavný súd takýto postup považoval v inej veci za neefektívny a nesústreďený. Sťažovateľ napokon v ústavnej sťažnosti poukazuje na právne závery vyplývajúce z judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúce sa prietahov v konaniach súdov.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálehom takto rozhodol:

„I. Základné právo (sťažovateľa)... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn.: 24 C/86/2007 a postupom Krajského súdu Bratislava v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn.: 6 Co/93/2018 porušené BOLO.

II. (Sťažovateľovi)... priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 Eur... ktoré sú Okresný súd Bratislava I. a Krajský súd Bratislava povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť mu do dvoch (2) mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na bankový účet jeho právneho zástupcu.

III. Okresný súd Bratislava I. a Krajský súd Bratislava sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 865,96,- Eur... na bankový účet právneho zástupcu...“

6. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje skutočnosťami uvedenými v ústavnej sťažnosti, „*nakolko okresný súd svojou nečinnosťou a neefektívnou činnosťou spôsobil a neustále spôsobuje sťažovateľovi majetkovú ujmu ďaleko prevyšujúcu sumu požadovaného finančného zadosťučinenia.*

V prípade ak Ústavný súd SR prizná za štvorročné priesťahy finančné zadosťučinenie vo výške 1.000 Eur, tak v prípade 12 ročných priesťahov musí priznať finančné zadosťučinenie vyššie, nakolko sťažovateľove porušenie základných ľudských práv trvá dlhšie, t. j. aj dlhšie trpí negatívnymi následkami ako duševné utrpenie, stres, trauma, krivda, neistota, poníženie, ktoré obeť pociťovala a prežívala ako priamy dôsledok porušenia práva.“.

7. Výšku uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje sumami, ktoré v iných veciach priznal ústavný súd sťažovateľom. Sťažovateľ tiež poukazuje na právne závery ESĽP, podľa ktorých primerané finančné zadosťučinenie má byť aj trestom pre toho, kto porušil ľudské právo podľa dohovoru.

III.

Vyjadrenia odporcov a replika sťažovateľa

8. Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej ústavnej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu. V prípise sp. zn. 1 SprV 635/2019 z 29. januára 2020 uviedol, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 24 C 86/2007-338 z 12. augusta 2016. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 93/2018 z 27. novembra 2019 potvrdil rozsudok okresného súdu „*a predmetná vec je právoplatne skončená.*“. Predseda okresného súdu k svojmu vyjadreniu pripojil aj vyjadrenie zákonného sudcu. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení z 20. januára 2020 vymedzil priebeh napadnutého konania so zameraním na procesné úkony strán a tiež na postup okresného súdu v napadnutom konaní. Zákonný sudca uviedol,

že v predmetnej veci rozhodol ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 579/2014-27 z 28. januára 2015, ktorým „*bolo konštatované, že základné právo žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov porušené bolo.*“. Zákonný sudca osobitne zdôraznil, že predmetným nálezom ústavný súd nepriznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie. Nález ústavného súdu bol okresnému súdu doručený 20. apríla 2015.

9. Zákonný sudca ďalej uviedol, že po rozhodnutí ústavného súdu boli v dňoch 3. júna a 10. júna 2015 okresnému súdu doručené vyjadrenia žalovaných, resp. sťažovateľa k podaným odvolaniam protistrany. Dňa 19. júna 2015 bola vec predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach. Dňa 17. septembra 2015 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu z 31. augusta 2015, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení konania z 2. decembra 2014.

Okresný súd 15. októbra 2015 nariadil pojednávanie na 24. november 2015. Dňa 9. novembra 2015 právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávania. Okresný súd 11. novembra 2015 nariadil pojednávanie na 19. január 2016 a súčasne zrušil pojednávanie nariadené na 24. november 2015.

Dňa 21. decembra 2015 právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu podanie, ktorým požiadal o to, aby okresný súd nekonal v čase od 28. decembra 2015 do 6. marca 2016 z dôvodu jeho hospitalizácie, celkovo v trvaní 10 týždňov. Z tohto dôvodu požiadal okresný súd, aby odročil pojednávanie nariadené na 19. január 2016. Okresný súd 23. decembra 2015 nariadil pojednávanie na 10. máj 2016 a súčasne zrušil pojednávanie nariadené na 19. január 2016.

Predsedička okresného súdu prípisom sp. zn. Spr. 2287/2015 zo 16. decembra 2015 vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní ako nedôvodnú.

Dňa 8. novembra 2016 právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu odvolanie proti rozsudku okresného súdu. Okresný súd uznesením z 12. decembra 2016 vyzval sťažovateľa, aby odstránil vady odvolania. Dňa 11. januára 2017 právny zástupca odstránil vady odvolania.

Okresný súd výzvou z 15. marca 2017 vyzval žalovaných, aby sa vyjadrili k odvolaniu sťažovateľa. Vyjadrenia žalovaných boli doručené 28. a 29. marca 2017

a 3. apríla 2017. Sťažovateľ doručil svoje vyjadrenie k vyjadreniam žalovaných 7. novembra 2017 a 10. novembra 2017, ktoré bolo následne doručené žalovaným.

Predsedička okresného súdu prípisom sp. zn. 1 Spr V 149/2018 z 29. marca 2018 vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní ako nedôvodnú.

Súdny spis bol 12. apríla 2018 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 2. januára 2020 bol okresnému súdu doručený rovnopis rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 93/2018 z 27. novembra 2019, ktorým tento potvrdil rozsudok okresného súdu.

10. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení ďalej uviedol, že „*v tomto prípade sa jedná o účelovú a neopodstatnenú ústavnú sťažnosť. Súd v merite veci rozhodol rozsudkom č. k. 24 C/86/2007-338 zo dňa 12. 08. 2016, ktorý bol následne potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co/93/2018 zo dňa 27. 11.2019.*

V plnom rozsahu sa pridržiavam právneho názoru Ústavného súdu SR, ktorý uviedol vo vzťahu k sťažovateľovi v odôvodnení nálezu sp. zn. I. ÚS 579/2014 zo dňa 28. 01. 2015 (bod 15.2 a bod 22 odôvodnenia).

Taktiež sa v plnom rozsahu pridržiavam obsahu upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti Spr. 2287/2015 zo dňa 16. 12. 2015 (č. l. 268-269), ktorým predsedníčka súdu vyhodnotila sťažnosť žalobcu na prietahy v konaní ako nedôvodnú, resp. obsahu upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti I SprV 149/2018 zo dňa 29. 03. 2018 (č. l. 409), ktorým predsedníčka súdu vyhodnotila sťažnosť žalobcu na prietahy v konaní taktiež ako nedôvodnú.“

11. Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej ústavnej sťažnosti vyjadril aj predseda krajského súdu. V prípise sp. zn. 1 SprV 530/2019 z 19. decembra 2019 odkázal na stanovisko referujúcej sudkyne v predmetnej veci, podľa ktorého bol 27. novembra 2019 vo veci vyhlásený rozsudok, ktorého písomné vyhotovenie sa pripravovalo. Súdny spis bol predložený krajskému súdu 12. apríla 2018 a vo veci bolo meritórne rozhodnuté 27. novembra 2019. Referujúca sudkyňa uviedla, že k 1. januáru 2017 jej bolo pridelených približne 120 nerozhodnutých vecí – išlo o nápad za roky 2014, 2015 a 2016. Súčasne bol spustený nápad nových vecí, „*čo malo za následok, že predmetnú sťažnostnú vec nebolo možné naštudovať a pripraviť na rozhodnutie skôr.*

S uvedeným vyjadrením referujúcej sudkyne sa v celom rozsahu stotožňujem. “.

12. Sťažovateľ vo svojom stanovisku zo 6. marca 2020 k vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu poukázal na to, že tieto vyjadrenia nespochybňujú ani nevyvracajú nič z toho, čo je namietané v ústavnej sťažnosti. V zmysle judikatúry ESLP je potrebné hodnotiť celkovú dĺžku napadnutého konania, a to na všetkých jeho stupňoch, t. j. vrátane konania odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu. Celková dĺžka napadnutého konania je aktuálne 13 rokov s tým, že sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd už v roku 2015 účelovo zastavil konanie. Okresný súd konal celkovo vyše 10 rokov, a pritom buď vôbec nekonal, alebo konal pomaly, neefektívne a zmätočne. Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení priznal, že odvolacie konanie trvalo neprimerane dlho. Podľa sťažovateľa z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že osoba, ktorá sa stala obeťou zbytočných prietáhov v konaní, má právo na odškodnenie v peniazoch. Sťažovateľ poukazuje na to, že v napadnutom konaní okresného súdu sp. zn. 24 C 86/2007 mu ani skorším nálezom ústavného súdu nebolo priznané primerané finančné zadost'učinenie. Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že sťažovateľom namietajúcim zbytočné prietahy v konaní je priznané primerané finančné zadost'učinenie aj v podstatne kratšie trvajúcich konaniach. Vzhľadom na uvedené podľa sťažovateľa *„neexistuje žiadna zákonná, morálna ani iná podobná prekážka, ktorá by bránila ÚS SR vyhovieť mojej ústavnej sťažnosti v danej veci v plnom rozsahu. “.*

13. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku z 11. marca 2020 sa v plnom rozsahu pripojil k vyjadreniu svojho klienta zo 6. marca 2020 a nepovažoval za potrebné nič ďalšie uviesť.

14. Ústavný súd so súhlasom účastníkov podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a EŠLP

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

20. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba

domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

21. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

22. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

23. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

24. Pri hodnotení toho, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je potrebné posudzovať dĺžku konania ako celok, nie preskúmať jednotlivé fázy konania (pozri napr. rozsudky ESĽP vo veciach *Bubláková proti Slovenskej republike* z 15. 2. 2011, *Čičmanec proti Slovenskej republike* z 28. 6. 2016, ako aj judikatúru ústavného súdu, napr. I. ÚS 103/2019, I. ÚS 282/2019).

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

25. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach. Podľa sťažovateľa okresný súd a krajský súd v napadnutých konaniach postupujú tak, že vznikajú zbytočné priet'ahy.

26. V prvom rade je potrebné uviesť, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol už predmetom rozhodovania ústavného súdu. Nálezom č. k. I. ÚS 579/2014-27 z 28. januára 2015 ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v aktuálne prerokovanej veci posudzoval postup okresného súdu v napadnutom konaní od právoplatnosti nálezú ústavného súdu z 28. januára 2015, t. j. od 4. mája 2015.

27. Z ústavnej sťažnosti, z vyjadrenia zákonného sudcu okresného súdu a tiež zo súdneho spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že v priebehu júna 2015 boli okresnému súdu doručované vyjadrenia žalovaných, resp. sťažovateľa k odvolaniam protistrany proti uzneseniu okresného súdu z 2. decembra 2014 o zastavení konania. Následne bol súdny spis predložený 19. júna 2015 krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach. Krajský súd uznesením z 31. augusta 2015 zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení konania a súdny spis bol vrátený okresnému súdu 17. septembra 2015.

28. Po vrátení veci krajským súdom okresný súd v pomerne intenzívnych intervaloch nariad'oval termíny pojednávani – 15. októbra 2015 nariadil pojednávanie na 24. november 2015; 11. novembra 2015 nariadil pojednávanie na 19. január 2016. Následne 23. decembra 2015 nariadil pojednávanie na 10. máj 2016. Relevantné je, že pojednávanie nariadené na 24. november 2015 bolo zrušené na žiadosť právneho zástupcu s'ťažovateľa, ktorý ho žiadal odročiť z dôvodu kolízie pojednávani. Pojednávanie nariadené na 19. január 2016 bolo rovnako zrušené na žiadosť právneho zástupcu s'ťažovateľa z dôvodu jeho hospitalizácie. Právny zástupca s'ťažovateľa navyše žiadal, aby v čase od 28. decembra 2015 do 6. marca 2016 okresný súd nenariad'oval pojednávania z dôvodu jeho hospitalizácie.

29. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom 12. augusta 2016, proti ktorému podal s'ťažovateľ 8. novembra 2016 odvolanie. Okresný súd uznesením z 12. decembra 2016 vyzval právneho zástupcu na odstránenie väd odvolania – predložením potrebného počtu rovnopisov. S'ťažovateľ predložil potrebný počet rovnopisov odvolania 11. januára 2017. V priebehu marca a apríla 2017 doručovali žalovaní okresnému súdu vyjadrenia k odvolaniu s'ťažovateľa. S'ťažovateľ doručil svoje vyjadrenie (repliku) 7. novembra 2017 k vyjadreniam žalovaných. Okresný súd následne doručoval toto podanie s'ťažovateľa 9. februára 2018 žalovaným. Súdny spis bol odoslaný krajskému súdu 12. apríla 2018 na rozhodnutie o odvolaní.

30. Ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v napadnutom konaní v čase od 4. mája 2015 do 12. apríla 2018, t. j. v období 3 rokov. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že v rámci tohto úseku napadnutého konania okresný súd priebežne vykonával jednotlivé úkony, nariad'oval pojednávania a následne doručoval podania protistranám na zaujatie stanoviska. Tieto úkony okresného súdu nemožno hodnotiť ako neefektívne, týmito úkonmi išlo napr. o realizáciu zásady kontradiktórnosti, pričom tieto úkony realizoval okresný súd v primeraných intervaloch. Priebeh napadnutého konania v rozhodnom období bol, naopak, s'ťažný procesnou aktivitou s'ťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu. Právny zástupca s'ťažovateľa opakovane žiadal o odročenie pojednávani. V čase svojej hospitalizácie, po dobu približne 2,5 mesiaca žiadal, aby okresný súd nenariad'oval pojednávania vôbec. Obdobne ďalší postup okresného súdu bol s'ťažný v dôsledku toho, že právny zástupca

sťažovateľa nepredložil odvolanie v potrebnom počte rovnopisov, pričom na strane žalovaných je 7 subjektov. K predĺženiu posudzovaného úseku napadnutého konania nepochybne prispeli sťažovateľom dvakrát podané sťažnosti na prietahy v konaní, keďže boli zjavne spojené s predložením spisu predsedníčke okresného súdu na zaujatie stanoviska. Predĺženie napadnutého konania v dôsledku procesnej aktivity sťažovateľa, prípadne jeho právneho zástupcu nemožno pričítať okresnému súdu (porovnaj III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, II. ÚS 865/2014, II. ÚS 623/2016). Ústavný súd prihliadol aj na to, že v čase podania ústavnej sťažnosti, t. j. 6. novembra 2019, okresný súd vo veci meritórne rozhodol a súdny spis predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

31. Ústavný súd takto nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v rozhodnom období postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

32. Pokiaľ ide o postup krajského súdu v napadnutom konaní, súdny spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 12. apríla 2018. Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom 27. novembra 2019 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Napadnuté odvolacie konanie trvalo jeden rok a sedem mesiacov. Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní spôsobil zbytočné prietahy, keďže takúto dĺžku odvolacieho konania nemožno považovať za akceptovateľnú. Ústavný súd prihliadol tiež na to, že v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti krajský súd rozhodol meritórne, pričom potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorým tento zamietol žalobu sťažovateľa. Z uvedeného vyplýva, že rozsudkom krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu sa odstránil stav právnej neistoty sťažovateľa.

33. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní pochybil izolovane, pričom v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa meritórnym rozhodnutím odstránil stav právnej neistoty sťažovateľa. Pochybenie krajského súdu nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, aby bolo

možné vysloviť porušenie označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len na uvedenom základe.

VI.

Záver

34. Ústavný súd takto nezistil skutočnosti, ktoré by naznačovali existenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a postupom okresného súdu v napadnutom konaní v čase od právoplatnosti nálezů ústavného súdu č. k. I. ÚS 579/2014-27 z 28. januára 2015 a postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Na tomto základe ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

35. Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ doručil 18. mája 2020 ústavnému súdu podanie, v ktorom požiadal o ustanovenie právneho zástupcu z dôvodu, že mu Centrum právnej pomoci „*odňalo právnu pomoc*“. Sťažovateľ vo svojom podaní nijako nepreukázal tvrdenie o tom, že ho už jeho právny zástupca nezastupuje. Obdobne ani právny zástupca sťažovateľa nedoručil ústavnému súdu dôkaz o ukončení zastupovania sťažovateľa na podklade rozhodnutia Centra právnej pomoci.

36. Následne advokát JUDr. Peter Belica doručil 8. júna 2020 podanie, v ktorom oznámil, že prebral právne zastupovanie sťažovateľa. Ako prílohu k svojmu podaniu priložil právny zástupca plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom.

37. Vzhľadom na skutočnosti uvedené v bodoch 35 a 36 tohto nálezů ústavný súd vychádzal z toho, že JUDr. Peter Belica bol sťažovateľom splnomocnený na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Vzhľadom na prejav vôle sťažovateľa v plnomocenstve ústavný súd netrval na predložení dôkazu o ukončení zastupovania pôvodným právnym zástupcom (napr. predložením rozhodnutia Centra právnej pomoci o odňatí poskytovania právnej pomoci). Vzhľadom na zastupovanie sťažovateľa ním

splnomocneným právnym zástupcom bolo bezpredmetné rozhodovať o návrhu sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

38. Sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 19. decembra 2019 vzniesol námietku zaujatosti proti všetkým sudcom ústavného súdu. V podaní doručenom 4. júna 2020 sťažovateľ námietku zaujatosti vzal späť okrem námietky zaujatosti proti sudkyňi ústavného súdu Jane Laššákovej. Vzhľadom na späťvzatie námietky zaujatosti a vzhľadom na to, že sudkyňa ústavného súdu Jana Laššáková nie je členkou senátu IV. ÚS, ktorý rozhodoval v aktuálne prerokúvanej veci, ústavný súd na námietku zaujatosti neprihliadal.

39. V zmysle § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tento nález nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov tohto konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu